

OPONENTSKÝ POSUDEK

Jméno diplomanta/diplomantky:	Petr Roháček
Téma práce:	Výuka etiky na právnických fakultách
Rozsah práce:	182 431 znaků
Datum odevzdání práce:	10.8.2023

- 1. Aktuálnost (novost) tématu** Téma etizace práva je stejně staré jako právo samo. Zahrnuje snahy více propojit právo s morálkou, podrobit právní praxi morálním korektivům a kultivovat právníky, včetně budoucích, zaváděním výuky právní etiky. Tyto tendence vždy tak trochu reagují na častou nespokojenost se stavem práva a jeho aplikace a jsou také pokusem vyřešit problém všeobecné neoblíbenosti právníků. Vycházejí z tradiční představy o málo mocném právu, hlášené už v antice (Horatius: „Co zmohou jalové zákony bez dobrých mravů?“). Téma proto nemůže být neaktuální.
- 2. Náročnost tématu na teoretické znalosti, vstupní údaje a jejich zpracování a použité metody** Zpracovávaná problematika je náročná, protože vyžaduje přehled autora o stavu práva a jeho výuky v komparativním pohledu a také o etických teoriích, které se v průběhu času objevily. Ten, myslím, autor osvědčil, jak dokazují úvodní pojmové rozbory, hutný přehled o základních přístupech v etice i přeshraniční pohled na výuku právní etiky v USA, kterou je možné se do určité míry inspirovat i u nás. Náročnost tématu ale nespočívá jen v nutnosti propojení poznatků z různých oblastí, ale i v potřebě značné míry abstrakce a sumarizace. I tady, jak se zdá, autor nezklamal. Patrná je jeho snaha ověřovat správnost svých názorů rozбором protiargumentů.
- 3. Formální a systematické členění práce** Předkládaná práce má logickou strukturu. V první části autor představuje základní pojmy etiky a přibližuje čtenáři různé etické teorie. Druhá část se věnuje zdůvodnění, proč učit právní etiku. Třetí část je zaměřena na to, co a jakým způsobem v rámci předmětu právní etika učit. Prací autora se táhne jako červená nit jeho bytostné přesvědčení o nutnosti zavedení tohoto předmětu do výuky na právnických fakultách, nikde ale nesklouzává k fanatické propagaci této vize a snaží se argumentovat pro své stanovisko věcně. Připomíná, že v České republice je tato otázka upozadřována, bez ohledu na to, že v programových dokumentech týkajících se právnického vzdělávání se objevuje volání po větší společenské odpovědnosti právníků a o nutnosti etizace právní praxe.
- 4. Vyjádření k práci** Idea zavést na právnických fakultách právní etiku je legitimní, i když má i své možné protiargumenty. Ty ostatně autor uvádí a kriticky rozebírá. Myslím ale, že by mohly být přidány argumenty pro autorem navrhované řešení i proti němu. Zavedení právní etiky může spolupomoci čelit všudypřítomné expanzi ekonomického kalkulu, ekonomizaci práva a možná i sociálním nespravedlnostem, které dnes právo ve společnosti posedlé honbě za ziskem posvěcuje. Může čelit i zhrubnutí společnosti. Na druhé straně věřit v „naučitelnost“ dobra asi úplně nelze, nemá-li být člověk nařčen z utopismu. Proti přílišné etizaci práva a výuky právníků lze namítnout, že by vše mohlo vyústit v ideologickou či hodnotovou indoktrinaci, ať už progresivistickou nebo konzervativní. A právní praxe je přece především o dodržování zákonů, nikoli o prosazování Dobra. Mezi právem a dobrem je jednoznačná césura.
- 5. Kritéria hodnocení práce**

Splnění cíle práce	Cíl práce, jak si ho autor vytyčil, byl splněn.
--------------------	---

Samostatnost při zpracování tématu včetně zhodnocení práce z hlediska plagiátorství	Práce je originálním dílem. Přináší v našem prostředí nové pohledy a inspirace. Rozhodně není plagiátem.
Logická stavba práce	Logická stavba je patrná na první pohled. Práce má přehlednou a systematickou strukturu.
Práce se zdroji (využití cizojazyčných zdrojů) včetně citací	Autor využívá naše i cizí (především americké) zdroje. Práce se zdroji je naprosto korektní. Nelze nic namítat.
Hloubka provedené analýzy (ve vztahu k tématu)	Analýza je provedena do hloubky, i když by mohlo být přihlédnuto ještě k dalším, v úvahu připadajícím argumentům.
Úprava práce (text, grafy, tabulky)	Úprava práce je na požadované úrovni. Prezentační autorových závěrů polepšují přehledové tabulky.
Jazyková a stylistická úroveň	Text je čtenáři dobře přístupný. Práce je čtivá, bez gramatických chyb.

- 6. Připomínky a otázky k zodpovězení při obhajobě** Připomínky byly vzneseny výše. Při obhajobě by se autor mohl zamyslet nad dopady multikulturalismu na společenskou morálku a nad tím, zda by se multikulturalismus měl promítat do výuky z hlediska toho, co a jak učit.

Doporučení/nedoporučení práce k obhajobě	Práci doporučuji k obhajobě před příslušnou komisí pro obhajobu diplomové práce.
Navržený klasifikační stupeň	Výborně

V Praze dne 24.srpna 2023

Doc. JUDr. PhDr. Pavel Maršálek, Ph.D.

oponent